



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 listopada 2017 r.

Pozycja 229

POSTANOWIENIE z dnia 2 sierpnia 2017 r. Sygn. akt Ts 248/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Henryk Cioch,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.B. w sprawie zgodności:

art. 305 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r, poz. 1749, ze zm.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić skardze konstytucyjnej nadania dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 24 listopada 2016 r. (data nadania) M.B. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność art. 305 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, ze zm.; dalej: kpk) – w zakresie, w jakim nie precyzuje terminu do wszczęcia lub odmowy wszczęcia śledztwa – z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w oparciu o następujący stan faktyczny. Skarżący 12 stycznia 2016 r. wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego w sprawie fałszowania dokumentów. Na podstawie złożonego zawiadomienia przeprowadzono postępowanie sprawdzające. W konsekwencji Prokuratura Rejonowa w K. postanowieniem z marca 2016 r. odmówiła wszczęcia śledztwa. Na orzeczenie to skarżący wniósł do sądu zażalenie. Po jego rozpoznaniu Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z lipca 2016 r. utrzymał w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie.

Zdaniem skarżącego wydanie wskazanego powyżej postanowienia Prokuratury Rejonowej w K. na podstawie zaskarżonego przepisu naruszyło przysługujące mu konstytucyjne prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Jak podkreśla skarżący w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej: „brak jednoznacznego wskazania terminu wydania postanowienia o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa miał wpływ na długość postępowania sprawdzającego”. Źródłem naruszenia prawa do sądu, w ocenie skarżącego, jest zaskarżony przepis, a precyzyjniej określony w nim termin do wszczęcia bądź odmowy wszczęcia śledztwa, oznaczony jako „niezwłocznie”. Zdaniem skarżącego brak doprecyzowania powyższego terminu „powoduje możliwość nieuzasadnionej zwłoki przez organ prowadzący postępowanie i tym samym ogra-

nicza możliwość dochodzenia swoich praw przed sądem przez skarżącego”.

W dalszej części uzasadnienia skargi konstytucyjnej skarżący odwołał się do przyjętego w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego rozumienia prawa do sądu, jak też opisał zakres dopuszczalnych ograniczeń tego prawa. *In fine* stwierdził, że dokładne określenie terminu do wszczęcia lub odmowy wszczęcia śledztwa, przez wskazanie np. terminu 30 dni (z możliwością jego przedłużenia) dyscyplinowałoby organ prowadzący postępowanie przygotowawcze i prowadziło do przyspieszenia postępowania przygotowawczego. Skarżący wskazał, że z powodu zwłoki organów prowadzących postępowanie przygotowawcze nie miał możliwości dochodzenia swoich konstytucyjnych praw i wolności, albowiem znajdował się w Areszcie Śledczym w S.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przez Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie w sprawie skargi konstytucyjnej nie zostało zakończone do 3 stycznia 2017 r., tzn. do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p TK), to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p TK.

Skarga konstytucyjna jest środkiem ochrony indywidualnych praw i wolności o charakterze podmiotowym. Jej rozpoznanie zostało uzależnione od spełnienia licznych warunków wynikających bezpośrednio z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w u.o.t.p TK. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji warunkiem merytorycznego rozpatrzenia skargi konstytucyjnej jest naruszenie przysługującego skarżącemu konstytucyjnego prawa podmiotowego lub konstytucyjnej wolności wskutek wydania rozstrzygnięcia na podstawie kwestionowanej regulacji. Podkreślić przy tym należy, że skarga konstytucyjna w polskim porządku nie ma charakteru *actio popularis*, umożliwiającej kwestionowanie konstytucyjności dowolnej normy generalno-abstrakcyjnej w porządku prawnym. Wydanie określonego orzeczenia odnoszącego się do praw lub wolności konstytucyjnych może więc stanowić podstawę do zaskarżenia do Trybunału Konstytucyjnego przepisu, na podstawie którego wydano to orzeczenie, tylko w takim aspekcie jego konstytucyjności, w którym przepis ten miał znaczenie dla konkretnego rozstrzygnięcia o prawach lub wolnościach skarżącego. W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny podnosi, że omawiana przesłanka oznacza konieczność uprawdopodobnienia przez skarżącego nie tylko tego, że na skutek wydania ostatecznego rozstrzygnięcia doszło do naruszenia przysługującego mu konstytucyjnego prawa podmiotowego lub konstytucyjnej wolności, ale także tego, że naruszenie to wynikało z niekonstytucyjnego brzmienia zaskarżonego przepisu.

Skarżący naruszenie prawa do sądu upatruje w wydaniu przez Prokuraturę Rejonową w K. postanowienia odmawiającego wszczęcia śledztwa, przy czym – jak wynika z uzasadnienia wniesionej skargi konstytucyjnej – naruszenie upatruje nie tyle w samym fakcie odmowy wszczęcia śledztwa, ile w zbyt późnym rozstrzygnięciu sprawy.

Zdaniem Trybunału wskazane przez skarżącego orzeczenie nie rozstrzygało o przysługującym mu prawie do sądu, a zatem jego wydanie nie może naruszać konstytucyjnego prawa wynikającego z art. 45 ust. 1 Konstytucji. O ile przy tym można by się zastanawiać, czy samo wydanie rozstrzygnięcia odmawiającego wszczęcia postępowania przygotowawczego może być już uznane za naruszające prawo do sądu, o tyle nie ma żadnych podstaw do upatrywania naruszenia tego prawa w zbyt późnym wydaniu tego rozstrzygnięcia. Także

skarżący w uzasadnieniu wniesionej skargi nie wykazał, dlaczego wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa po upływie 1,5 miesiąca od złożenia zawiadomienia przez skarżącego o popełnieniu przestępstwa (w trakcie którego to okresu przeprowadzono szereg czynności sprawdzających) naruszyło przysługujące mu prawo do sądu. Wskazana *in fine* wniesionej skargi konstytucyjnej okoliczność pobytu skarżącego w Areszcie Śledczym w momencie wydania orzeczenia przez organ II instancji utrzymującego w mocy postanowienie Prokuratury Rejonowej w K., który uniemożliwić miała skarżącemu dochodzenie swoich konstytucyjnych praw lub wolności, nie uzasadnia w żaden sposób naruszenia tego konstytucyjnego prawa skarżącego. Tym bardziej że fakt złożenia skargi konstytucyjnej w tej sprawie może stanowić argument przemawiający przeciwko prezentowanemu w skardze stanowisku.

Niezależnie od powyższego wysunięty w skardze zarzut należy uznać za oczywiście bezzasadny. Jak sam skarżący wskazał w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej, z prawa do sądu wynika prawo do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej, zgodnie z wymogami jawności i sprawiedliwości. Sposób prowadzenia postępowania przygotowawczego, a w szczególności sposób określenia w przepisach regulujących to postępowanie terminu na dokonanie określonych czynności procesowych nie mieści się w zakresie przysługującego skarżącemu prawa do sądu. Ponadto należy podkreślić, że zaskarżony przepis stanowi, iż opisaną w nim czynność procesową należy wykonać niezwłocznie (czyli bez uzasadnionej zwłoki). Nie ma podstaw do twierdzenia – co czynił skarżący we wniesionej skardze konstytucyjnej – że takie oznaczenie terminu (albo jak ujął to skarżący – brak dokładnego określenia terminu) „powoduje możliwość nieuzasadnionej zwłoki przez organ radzący postępowania przygotowawcze.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny na podstawie art. 61 ust. 4 u.o.t.p TK odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.